

BVD / SBP - rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A84/045

2 juli 1984

's PROBLEMEN EN DE HOUDING VAN HET OOSTBLOK (III)

Nadat in deze serie uitvoerig aandacht is geschonken aan de opstelling van de Sovjet-Unie inzake de Palestijnse perikelen wordt in dit stuk ingegaan op de houding van de Chinese Volksrepubliek. De leiders in Peking hebben zich in het afgelopen jaar duidelijk veel sympathieker jegens PLO-voorzitter opgesteld dan de machthebbers in Moskou en noemden de conflicten onder en vond de Palestijnen een gevolg van de rivaliteit tussen de VS en de USSR. Het mag overigens natuurlijk niet worden uitgesloten dat de PLO-voorzitter zijn contacten met de Chinezen mede aanwendt om de Sovjets onder druk te zett.

's PROBLEMEN EN DE HOUDING VAN HET OOSTBLOK (III)

Een Chinese beoordeling

Het Chinese persbureau 'Xinhua' publiceerde op 23 juni 1983 een opmerkelijke beschouwing van de hand van zijn correspondent in Beiroet over de Palestijnse perikelen. Gesteld werd dat de geschillen binnen Al Fatah een afspiegeling vormden van de al lange tijd tussen de verschillende PLO-facties en de Arabische staten bestaande fundamentele meningsverschillen inzake de vraag hoe het Arabisch-Israëliësch conflict tot een oplossing gebracht zou moeten worden. In de Chinese zienswijze bracht de gedwongen aftocht uit grote delen van Libanon eind augustus 1982 de Palestijnen in zo'n moeilijke positie, dat de Amerikaanse president daarvan dankbaar gebruik dacht te kunnen maken met het door hen ontworpen plan- . Terwijl Saoedi-Arabië, Jordanië en de door geleide hoort moot van Al Fatah vervolgens positieve punten in dit voorstel ontwaarde: verwierpen Syrië, Lybië en enkele groeperingen binnen de PLO het radicaal en totaal. Volgens de Chinese journalist waren waarnemers van oordeel dat de verscherping van de tegenstellingen binnen Al Fatah het gevolg was van "inmenging van buitenstaanders".

Deze evaluatie van Chinese zijde was daarom zo interessant omdat daarin in ronde woorden werd gezegd dat positieve kanten zag aan het plan- , zonder dat hij daarom gekapitteld werd. Dit viel temeer op omdat de Sovjets op dat moment weliswaar nog geen melding hadden gemaakt van de inter-Palestijnse conflicten, maar de PLO-voorzitter toch al wel met grote regelmaat impliciet waarschuwden tegen elke positieve beoordeling van de Amerikaanse voorstellen.

Steun voor

Nadat het conflict tussen Damascus en op 24 juni een dramatisch hoogtepunt had bereikt met de smadelijke uitzetting van de PLO-voorzitter uit Syrië, maakte een Palestijns radiostation enkele dagen later bekend dat de Chinese leiders in een telegram steun hadden betuigd aan "de PLO onder leiding van voorzitter (*).

*) 'Algiers-VOP' dd. 28-6-1983.

Rivaliteit tussen VS en USSR

Eind augustus publiceerde het Chinese persbureau een commentaar *), waarin de onenigheden binnen Al Fatah en tussen de PLO en Syrië werden afgedaan als een in wezen tijdelijk fenomeen dat nauw samenhang met "de wijziging van de Arabische strategie van totale afwijzing van Israël naar een vreedzame oplossing op basis van het plan-Fez". De rivaliteit tussen Washington en Moskou en de verdeel- en -heers-politiek van Tel Aviv zouden de geschillen evenwel aangewakkerd en verdiept hebben waardoor "de Palestijnse posities in de strijd met Israël ernstig waren verzwakt". In Peking werd evenwel nog niet gewanhoopt, want vol vertrouwen werd geschreven dat "de PLO onder haar heroïsche strijd tegen de Israëlische expansionisten voortzette" en dat "de Arabische staten er hard aan werkten hun meningsverschillen op te ruimen en hun verenigd front te herstellen".

Materiële steun aan

De Chinezen lieten het niet bij verbale steun aan de PLO-voorzitter. Eind oktober kreeg de PLO-zaakgelastigde in Peking, van plv. BuZa-minister te horen dat positief was beslist op een dringend verzoek van om met spoed "materiële hulp" te sturen **). Volgens Westerse persberichten zou het bij deze zending, die overigens de tweede sinds augustus werd genoemd, gaan om de levering van militair materieel, wapens en munitie ***). De Chinese toezegging contrasteerde sterk met de herhaalde klachten van en de zijnen dat zij al geruime tijd geen wapenzendingen meer kregen uit de Sovjet-Unie.

PLO-delegatie in Peking

Op 5 november arriveerde een als PLO-afvaardiging omschreven Palestijnse delegatie onder leiding van (PLO/EC, secr.gen. ALF)

*) 'Xinhua', dd. 30-8-1983.

**) 'Xinhua' dd. 26-10-1983.

***) 'International Herald Tribune' dd. 27-10-1983.

****) Het 'Arabisch Bevrijdingsfront' (ALF) is de aan Bagdad ondergeschikte Palestijnse verzetsbeweging en is loyaal aan .

op uitnodiging van de Chinese regering in Peking.

Tijdens een ontmoeting met vice-premier _____ verzekerde deze zijn bezoekers ervan dat de Chinezen de rechtvaardige zaak van de PLO en het Palestijnse volk onder leiding van _____ vastbesloten steunden *).

Op de dag dat de PLO-delegatie in Peking arriveerde, maakte de Chinese ambassadeur in Tunis, _____, zijn opwachting bij PLO/EC-lid _____, die opmerkelijk genoeg ook voorzitter van de Palestijns-Sovjet-russische vriendschapsvereniging is **). Wilden de Chinezen toch maar goed duidelijk maken dat zij _____ en zijn aanhangers con amore steunden

Peking beschuldigt Damascus

Toen de gevechten in het noorden van Libanon begin november naar een climax groeiden, begonnen de Chinezen heel nadrukkelijk Damascus te blameren. Zo wees het Chinese persbureau erop dat de Palestijnen niet alleen werden geconfronteerd met een maritieme blokkade door de Israëli's maar dat de Syriërs zich op dat terrein bepaald ook niet onbetuigd lieten. En aan deze conclusie werd nog toegevoegd dat er zelfs Syriërs waren die zich vertwijfeld afvroegen waarom de Arabieren zich nu inzetten voor de eliminatie van de PLO, een taak die Amerika en Israël nimmer succesvol hadden weten te volvoeren ***).

Contacten met _____ en _____

De Chinese ambassadeur in Tunis bracht op 19 november (CC/Fatah) de beste wensen aan _____ over en betuigde hem de onverminderde steun van zijn land aan de Palestijnse strijd. De diplomaat prees bij die gelegenheid voorts "een recente uitlating van de PLO-voorzitter dat alle geweerlopen op de zionisten gericht moesten worden" ****). Een paar dagen later bracht de vertegenwoordiger van Peking in de Tunesi hoofdstad opnieuw een bezoek aan _____. Ook toen had hij weer veel lof voor de PLO en _____ (*****).

-
- *) 'Xinhua' dd. 5-11-1983.
 - **) 'Xinhua' dd. 3-11-1983.
 - ***) 'Xinhua' dd. 7-11-1983.
 - ****) 'Xinhua' dd. 20-11-1983
 - *****) 'Algiers-VOP' dd. 1-12-1983.

Het intrigeert dat de Chinese ambassadeur uitgerekend contact zocht met die Al Fatah-leiders, die nauw betrokken waren bij de contacten met Moskou.

Rol Syrië en Lybië te berde gebracht

Begin december publiceerde het blad 'Shijie Zhishi' een door een zekere ondertekend artikel over de situatie waarin de PLO zich inmiddels bevond *). Allereerst werd beweerd dat de meningsverschillen binnen Al Fatah zonder interventie van buitenaf niet zouden zijn uitgegroeid tot een broederstrijd. Vervolgens werd eraan herinnerd dat bij verschillende gelegenheden de tussenkomst van Syrië en Lybië in interne Palestijnse zaken aan de kaak had gesteld maar intussen toch had geprobeerd de relaties met Damascus te verbeteren, omdat daarmee het hogere doel van de noodzakelijke confrontatie met de Israëlic agressie werd gediend. was in deze poging evenwel niet geslaagd, maar integendeel in juni het land uitgezet door Syrië, dat de Palestijn strijders in de Oostlibanese Bekaa-vallei zelfs in september sommeerde dat gebied te verlaten. De Chinese scribent constateerde dat nadat zich teruggetrokken had in Tripoli, het laatste PLO-bolwerk in Libanon, de Syriërs die stad hadden omsingeld. Begin november zouden Syrië en Lybië de PLO-voorzitter duidelijk hebben gemaakt dat alleen zijn aftoch een veldslag in de Noordlibanese stad zou kunnen voorkomen. Tenslotte w in het artikel de opvatting van geciteerd, dat gevechtshandeling rond Tripoli er alleen op gericht waren "zijn organisatie afhankelijk te maken" en terug te brengen tot "een onbetekenende pion op het schaak bord van zijn tegenstanders".

Het verschil in toonzetting tussen deze beschouwing en de commentaren i de Sovjet-media is evident.

Uitnodiging aan -----

Op 20 februari 1984 ontvingen en (CC/Fatah) in Tunis de Chinese ambassadeur. Deze overhandigde de PLO-voorzitter bij die gelegenheid een uitnodiging voor een officieel bezoek aan China **).

*) Vgl. 'China Daily' (Peking) dd. 4-12-1983.

**) WAFA dd. 21-2-1984.

Tijdens zijn bezoek aan Amman van 10 tot 12 maart ontmoette de PLO-voorzitter de daar toen ook vertoevende Chinese president, Van Chinese zijde werd nog eens krachtig steun betuigd aan de PLO "onder leiding van " en werd de invitatie om naar Peking te komen herhaald *). De uitnodiging werd geaccepteerd, overigens zonder er een datum werd afgesproken.

Op 7 april tenslotte voerde de PLO-voorzitter in Tunis overleg met de in Tunesië op bezoek zijnde Chinese BuZa-minister, die de invitatie opnieuw herhaalde **).

Als al gehoopt had dat de publiciteit rond de uitnodiging uit Peking de Sovjets zou bewegen hem eveneens te inviteren, dan kwam hij bedrogen uit : de poorten van het Kremlin bleven gesloten.

*) 'Xinhua' dd. 11-3-1984.

**) WAFA dd. 8-4-1984.